

Vysk. Vincentas Brizgys

NEATIDELIOTINAS VISŲ LIETUVIŲ REIKALAS

Esame gyvi liudininkai, kaip dabar ok. Lietuvoje Lietuvos istorija, nuo senovės iki 1940 metų birželio 15 dienos, yra sąmoningai ir metodiškai iškreipiama. O nuo 1940 metų birželio 15 dienos vieši šaltiniai yra pilni melo. Dabartinio laiko Lietuvos realios tikrovės tik nuotrupas randame neperiodinėje pogrindžio spaudoje. Lietuvos viešuose ir privačiuose knygynuose buvusiųjų tautos istorijos šaltinių didelė dalis yra jau sunaikinta, ir tas naikinimas vykdomas toliau.

Prieš 1918 metus buvo beveik neįmanoma kur nors už Lietuvos sukonzentruoti Lietuvos istorijos šaltinius. Po 1918 metų taip pat niekas nepasirūpino kur nors sukonzentruoti nors po 1918 metų spausdintus dalykus: knygas, žurnalus, įvairius periodinius ir neperiodinius leidinius. Kiek jų surinko, pavyzdžiui, ses. Kazimierietės, tai padarė tik savo pastangomis ir nepilnai. Įdomu pamatyti Vatikano, Paryžiaus Nacionalinėje bibliotekoje, kaip šį reikalą suprato nepriklausomos Latvijos, Čekoslovakijos valdžios, nekaltant jau apie senąsias Europos valstybes. Mūsų galioje šiandien yra tik šaltiniai, išlikę laisvojo pasaulio kraštuose, pirmoje eilėje tie, kurie yra lietuvių rankose. Tačiau ir šie nesuregistruoti, nesukonzentruoti. Laisvame pasaulyje vargiai yra nors viena universiteto ar valstybinė biblioteka, kurioje būtų viskas, kas Lietuvoje ar už Lietuvos lietuviškai ar kuria kita kalba apie Lietuvą buvo išspausdinta nuo 1918 metų iki dabar.

Tačiau yra daug vietų, kuriose yra daug daugiau, negu tik šis tas. Yra senovės Lietuvos šaltinių, yra, nors ir ne visi, spaudos draudimo laiko leidinių, laiškų, įdomių tautos istorijai siekiančių praeitin daugiau kaip 100 metų. Daugelis tokių dalykų yra unikumai tik kurioje nors vienoje vietoje, lietuviams mažai žinomoje bibliotekoje, kurioje nors institucijoje ar privačių asmenų rankose.

Jau eilės mirusių mūsų senųjų lietuvių šios rūšies turtas – knygos, laikraščių, laiškų, fotografijų rinkiniai buvo išmesti į šiukšles. Kelių mirusių žymesnių asmenų palikti knygynai buvo išparduoti net atskiromis knygomis, vienas kitas tai padarė būdami dar gyvi. Gyvųjų tarpe yra jau ne daug tokių, kurie galėtų pasakyti, kas tas knygas nupirko. Tikėtis, kad visi tie dalykai pamažu bus surinkti į Lietuvių archyvą, būtų perdidelė iliuzija. Šiandien dar galime bent dalinai atsekti, kur nuėjo, pavyzdžiui, ministerių P. Klimo ir E. Turausko, monsignoro J. Končiaus knygos. Netrukus gal nė to negalėsime.

Ar dar galima ir ar verta ką nors daryti? Manau, ne tik verta, galima, bet ir yra būtina veikti. Sugestijos galėtų būti nors šios.

Vyriausias tikslas būtų padaryti mikrofilmus visų pasaulyje mums prieinamų senovės rankraščių, senų laiškų, visko, kas kur yra spausdinto ir liečiančio mūsų tautos gyvenimą Lietuvoje ir už Lietuvos. Mikrofilmų reikėtų padaryti ne vieną egzempliorių, o kelis, kurie būtų patalpinti žymiausiose universitetų ar valstybinėse bibliotekose, kad norintieji tuo pasinaudoti savo tyrinėjimams ar darbams galėtų lengvai pasiekti Europoje, nors 3-4 vietose Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje. Aišku, kad nors 2-3 kopijos turėtų būti kur nors saugiai deponuotos, iš kur eventualiai, atėjus laikui, būtų galima perduoti Lietuvon.

Kaip to siekti? Pirmiausia, būtų reikalingas iniciatorių branduolys. Platus jis nebūtinas, užtektų kelių asmenų, intelektualiai kompetentingų ir nuoširdžiai atsidavusių tikslui. Man atro-

Italijos sostinėje Romoje, Borgo S. Angelo, netoli Vatikano praeivių akys pastebi ant sienų įrašytus šūkius: "Laisvę Lietuvai" ir "Tegyvuoja katalikiškoji Lietuva". Nuotr. S. Kubiliaus ir A. Stalioraičio

do, kad čia tiktų jauni intelektualai ir dar pajėgūs "pensininkai". Jie numatytų atskiruose kraštuose asmenis, kurie surinktų Lietuvos istorijai įdomią medžiagą bibliotekose ir privačiuose rankose. Tuo pačiu metu sudarytinas ir filmuotojų branduolys, nes yra labai daug jau dabar prieinamos medžiagos. Mano manymu, pirmosios iniciatyvos sudaryti iniciatorių branduolį turėtų imtis PLB Kultūros taryba. Esu optimistas, kad tokiam užsimojimui talkon ateis visi mūsų inteligentai ir visa sąmoninga visuomenė.

Lėšų klausimas, man atrodo, antraeilis. Nesunkiai vyko surinkti nemažas lėšas lietuvių kopyčios Washington, D.C., ir Šv. Petro bazilikoje, Romoje, dar didesnės sumos išleidžiamos Lietuvių kongresams, Dainų ir Šokių festivaliams, Jaunimo kongresams, Mokslo simpoziumams, visuomenė dosniai atsiliepia Tautos ir Lietuvių fondams ir kt.

Visi tie darbai tęsini ir toliau, tačiau drįstu manyti, kad čia keliama mintis sutelkti Lietuvos istorijos šaltinius nėra mažesnės vertės už šiuos minėtus ir kitus darbus. Manau, kad čia keliama mintis daugeliui lietuvių nėra svetima. Jau ne vienas žino, ką šioje srityje net lituanistiniu reikalu veikia prof. John F. Cadzow Kent Ohio valstijos universitete. Jis šia tema jau tiek susidomėjęs ir tiek nuveikęs, kad mūsų reikale jis mielai bendradarbiautų. Amerikos Kolumbo vyčiai pasiryžo numikrofilmuoti visą Vatikano biblioteką ir archyvus, ir tų mikrofilmų bent vieną kopiją patalpinti kuriame nors Amerikos katalikų universitete. Jų užsimotas darbas, nors koncentruotas vienoje vietoje, savo apimtimi gali toli viršyti tai, ką mes galėtume surasti pasaulyje liečiančio mūsų tautą.

Atrodo, kad čia keliama mintis nėra atidėtina, nes šiam tikslui tinkančios visokios mūsų pajėgos vargu ar stiprės. Dabartinis laikas yra gal tinkamiausias.

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoj Cr\$. 2.300,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr\$.200,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca – CEP 03124

São Paulo – Brasil Caixa Postal, 4421 – CEP 01000

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00

I P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4.500,00

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 51

"LKB KRONIKAI" 10 METU

KODĖL ATSIRADO "LKB KRONIKA"?

Lygiai prieš 10 metų, t.y. 1972 m. kovo 19 d. pasirodė pirmasis "LKB Kronikos" numeris. Tai buvo labai kuklus leidinėlis, nutaręs informuoti Tėvynę ir pasaulį apie Lietuvos tikinčiųjų diskriminaciją ir pastangas išsikvototi religinės laisvės minimumą. Kodėl ji pasirodė 1972 metais?

Stalino represijos prieš Katalikų Bažnyčią ilgam laikui sukūrė pasyvumo atmosferą kunigijos tarpe. Bažnytinė hierarchija buvo isitikinusi, kad "prieš vėją nepapūsi", ir klusniai vykdė visus sovietinės valdžios reikalavimus, o partijos viršūnės planavo vis greitesnę Bažnyčios likvidavimą. Septintame dešimtmetyje už menkiausią "prasižengimą" prieš slaptas sovietinės valdžios instrukcijas kunigams būdavo uždraudžiama eiti pareigas; Kunigų seminarija buvo tiek suvaržyta, jog kasmet galėdavo priimti vos 5 kandidatus. Religijų reikalu tarybos įgaliotinis jautėsi esąs "caras ir dievas", galį terorizuoti kunigus ir ordinarus.

Tuo pačiu metu Lietuvos kunigų tarpe vis labiau brendo mintis, jog negalima sėdėti, susidėjus rankas, nes sovietinė valdžia visus užduosins. Ką daryti? Atsakymą davė Maskvos disidentai, drąsiai išstodami su savo idėjomis, pareiškimais, knygomis ir leidiniais. Tai buvo pirmas prisikėlimo varpo dūžis, pažadinęs daugelį iš baimės letargo ir šaukiantis: gana tamsos ir miego, Reikia kovoti, reikia sovietinės valdžios nusikaltimus prieš Bažnyčią ir tikinčiuosius išvilkti į šviesą, – tegul visas pasaulis pamato tironiją, o gal šviesoje bus nepatogu daryti niekšybes. 1968 m. kunigai pradėjo protestuoti prieš Kauno Kunigų seminarijos suvaržymą. Sovietinė valdžia į kunigų pareiškimus reagavo tik represijomis: KGB tardymais, pašalinimais iš kunigiško darbo ir net teisėmis. Vienas po kito už kunigiškų pareigų atlikimą (vaikų katekizaciją) buvo nubausti kunigai – kun. Antanas ŠEŠKEVIČIUS, kun. Juozas ZDEBSKIS ir kun. Prosperas BUBNYS. Šie teismai buvo paskutinis ir svarbiausias impulsas kuo greičiau pradėti leisti pagrindinį leidinį.

"LKB KRONIKOS" PRADŽIA

1971 m. prasidėjo svarsymai, koks turėtų būti leidinys, kaip jį paruošti, kaip padauginti ir t.t. Pirmajame variante leidinys turėjo būti panašus į vėliau pasirodžiusį "Dievas ir Tėvynė". Net pavadinimą turėjo – "Vivos voco." (Gyvuosius šaukiu). Jo tikslas turėjo būti – žadinti katalikų sąmoningumą, kelti iš susnūdimo, raginti kovoti už Dievo, Bažnyčios ir tikinčiųjų teises. Pagaliau apsisistota prie minties, jog iškalbingiausia yra faktų kalba. Tai nulėmė ir pavadinimą – "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika".

Pirmajam numeriui medžiagės buvo. Išliko klausimas, kaip toliau rinkti persekiojimo faktus, kad KGB leidinio nesunaikintų pačioje jo užuomazgoje. Pradžioje sunkenybių buvo daug, bet, kai "LKB Kronika" pradėjo plisti po Lietuvą, tikintiesiems apie ją sužinojus per radiją, vis mažiau medžiagos pasiekdavo redakciją. "LKB Kronika" būdavo perrašinėjama rašomąja mašinėle, dauginama elektrografiniu būdu ir platinama per pačius patikimiausius asmenis, o iš jų į redakciją plaukė vis daugiau ir daugiau informacijos.

BYLA "LKB KRONIKAI"

Kai tik "LKB Kronika" pradėjo plisti po Lietuvą, ji pateko ir į KGB rankas. 1972 m. liepos 5 d. jau buvo užvesta byla Nr. 345, kuri dar neužbaigta iki šiolei. Nuo bylos Nr. 345 buvo atskirta daug kitų bylų, kurios lietuviškai "LKB Kronikos" dauginimą bei platinimą. Siekdama likviduoti "LKB Kroniką", KGB įvykdė daugybę kratų. Per 10 metų už "LKB Kronikos" dauginimą ir platinimą buvo nubausti šie asmenys:

1. Petras PLUMPA-PLUIRAS – suimtas 1978 m. ir nuteistas 8 m. laisvės atėmimo (griežto režimo).
2. Juozas GRAŽYS – suimtas 1974 m. ir nuteistas 3 m. bendro režimo.
3. Virgilijus JAUGELIS – suimtas 1974 m. ir nuteistas 2 m. bendro režimo.
4. Jonas STAŠAITIS – suimtas 1973 m. ir nuteistas 1 m. bendro režimo.

5. Povilas PETRONIS – suimtas 1973 m. ir nuteistas 4 m. (griežto režimo).
6. Nijolė SADŪNAITĖ – suimta 1974 m. ir nuteista 6 m./3 m. griežto rež. ir 3 m. tremties.
7. Sergiejus KOVALIOVAS – suimtas 1974 m. ir nuteistas 10 m./7 m. griežto rež. ir 3 m. tremties.
8. Vladas AAPIENIS – suimtas 1976 m. ir nuteistas 5 m. (3 m. griež. rež. ir 2 m. tremties)
9. Jonas Kastytis MATULIONIS – suimtas 1976 m. išbuves KGB izoliatoriuje 9 mėn. ir nuteistas 2 m. lygtinai
10. Ona PRANSKŪNAITĖ – suimta 1977 m. ir nuteista 2 m. (bendr. režimo)
11. Ona VITKAUSKAITĖ – suimta 1980 m. ir nuteista 1,5 m. (bendr. režimo).
12. Genė NAVICKAITĖ – suimta 1980 m. ir nuteista 2 m. (bendr. rež.)
13. Povilas BUZAS – suimtas 1980 m. ir nuteistas 1,5 m. (bendr. rež.)
14. Anastazas JANULIS – suimtas 1980 m. ir nuteistas 3 m. (griež. rež.)

LEIDINIO BENDRADARBIAI

Jei prieš 10 metų "LKB Kronika" turėjo vos kelis bendradarbius, tai šiandien jų labai daug ir Tėvynėje, ir už jos ribų. Vieni iš jų renka faktus, rašo straipsnius, kiti juos žinomais keliais persiunčia Kronikos redakcijai. Paruoštas leidinys perrašinėjamas, dauginamas ir platinamas.

Labai daug šaunių bendradarbių "LKB Kronika" turi užsienyje. Vieni ju leidini verčia į anglų, prancūzų, italų ir kt. kalbas; kiti medžiaga perspausdina įvairiuose laikraščiuose ir žurnaluose, tretieji – siuntinėja įvairioms įstaigoms bei organizacijoms. Daugumos bendradarbių pavardžių "LKB Kronika" nežino, bet jaučia jų moralinį artumą. Jei ne šimtai idealistų Tėvynėje ir Vakaruose, "LKB Kronikos" arba nebūtų, arba ji būtų silpna ir neitakinga. Todėl "LKB Kronikos" redakcija visų engiamu Lietuvos katalikų vardu visiems, visiems čia ir ten – taria nuoširdu ačiū. Ačiū ir tiems, kurie Kroniką nuolat lydi savo malda.

REIKALAUJA PALEISTI POLITINIUS
KALINIUS

Dr. Domas Krivickas, VLIKŲ Valdybos pirmininko pavaduotojas, balandžio 29 d. dalyvavo eisenoje, suorganizuotoje krikščionių ir žydų vadų ryšium su Maskvos konferencija, įteikti peticiją Sovietų ambasadoriui. Peticijoje prašoma paleisti visus asmenis kalinamus už religinius įsitikinimus – jų tarpe Petrą Paulaitį ir Antaną Terlecką.

Gegužės 6 d. Dr. Krivickas dalyvavo Atstovų Rūmų Baltijos valstybių ir Ukrainos komiteto posėdyje, kuriame liudijo meseniai iš Estijos priverstas pasitraukti Sergei Soldatov, kun. K. Pugevičius ir Dr. Nina Strokata - Karavanska, Ukrainos Helsinkio Komiteto narė. (Elta)

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despejo, Desquitas, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

DUOKIT JIEMS VALGYTI

Metų bėgyje liturgija, pristatydama (ir ne vieną kartą) "duonos padidėjimo" jvykj (Mk 6,32–44; Lk 9,10–17; Jo 6, 1–15), turi, aišku, omeny eucharistinę mintį. Bet tatau nedraudžia pabrėžti ir kitus, kad ir daugiau medžiaginius, aspektus.

I. Žmogui reikia duonos

Kas yra duona?

– Sakytum, niekis, kai jos apščiai turim; tai paprasčiausias patiekalas, kurio daug kas net vengia, kad... išlaikytų liniją.

– Bet kai jos nėra? ...

Visų priimta išvada, kad žmogui reikia duonos, reikia maisto. Kad ir augščiausi dvasiniai užsiėmimai, kad ir rūpinimasis "vien tik dvasios reikalais" neišlaisvina žmogaus nuo reikalo maitintis, nuo "kasdienės duonos".

Nereikia būti "materialistais"; pakanka pažvelgti į gyvenimo tikrovę ir pripažinti, kad esam Dievo sutverti su tokiais reikalavimais: norint gyventi, reikia maitintis.

Tatai aiškiai pripažino ir Kristus, ir tai ne vieną kartą.

Kristus – realistas: "Pamatę, kokia daugybė pas jį atėjusi, Jėzus paklausė Pilypo (kuris buvo iš tos apylinkės): Kur pirksime duonos jiems pavalgydinti?"

– Bažnyčia visuomet, nuo pat pradžios iki šiandien, rūpinosi ir rūpinasi taip pat ir medžiagiais žmonių reikalais – labdara;

– iškiliasi Bažnyčios nariai – šventieji – visais laikais vargšams, beturčiams aukojo patys save ir savo institucijas.

– O mes, krikščionys pasauliečiai: šiandien?

Lengva pasiteisinti: "Čia kunigų reikalas" – ir patys ramiai sau nusiplauti rankas;

arba, atvirksčiai, apkaltinti Bažnyčią, jog ji "kišasi ne į savo, į valdžios reikalus", ir vėl nieko neveikti.

II. "Jūs jiems duokite"

Kai, tai dienai baigiantis, apaštalai prašė Jėzų atleisti minią, kad, pasklidę po aplinkinius kaimus, nusipirktų maisto, Jėzus jiems atsakė: "Tai jūs duokite jiems valgyti" (Mk 6,35–37).

Negalima, aišku, laikyti Bažnyčios šalpos organizacija – ne šis jos tikslas, ar iš jos reikalauti socialinio žmonių aprūpinimo, kas priklauso valdžiai;

tačiau ir šioj srity turim vadovautis gyvu tikėjimu, kuris pasireiškia ne tik žodžiais, bet ir darbais.

O tikėjimas mums sako, kad esame vieno Tėvo vaikai, taigi broliai – sesės tarpusavy.

"Kas iš to, mano broliai, jai kas sako si turjs tikėjimą, bet neturi tikėjimo darbų?", rašo apaštalas Jokūbas (Jok. 2, 14–16). Ir prieina prie konkrečios padėties: "Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ar stokoja kasdienio maisto, ir kas nors jiems tartų: Eikite ramybėje, sušilkite, pasiotinkite, o neduotų, kas reikalinga jų kūnui, – kas iš tų žodžių?"

Kristus gyvai įeina į žmogaus padėtį.

– Iškelia ekonominę gyvenimo problemą: "Kur pirksime duonos jiems pavalgydinti?"

– klauso žmogiškų svarstymų: "Už du šimtus denarų duonos neužteks, kad kiekvienas gautų bent gabalėlį";

– neatmeta kad ir mažiausios žmogaus pastangos: "Čia yra vienas berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos kepalėlius ir dvi žuvis";

– mus kviečia tačiau pažvelgti ir į kitą tikrovę, viršijančią vien tik ekonomiškąją: "Jis pats žinojo, ką darysiąs".

O ką?

Padarys vieną iš tų "ženklų" – stebuklą, dėl kurių žmonių minios jį sekė: "... iš viso kokie penki tūkstančiai vyrų" (Didelę dalį tos minios sudarė maldininkai, keliaujantys Velykų šventėms į Jeruzalę).

Tad Jėzus "paėmė duoną, sukalbėjo padėkos maldą ir davė išdalyti... kiek kas norėjo". Ir "kai pavalgė... jie surinko ir pripylė dvylika pintinių gabaliukų".

Tai stebuklas, kuriuo Kristus

– nenori peršokti normalius žmonių

pavalgydinimo kelius,

– bet pakelti žmonių mintis į augštesnes realybes, mažiau regimas, tačiau ne mažiau tikras.

III. Ne tik duona...

"Pamatę Jėzaus padarytą stebuklą, žmonės sakė: Jis tikrai tas pranašas, kuris turi ateiti į pasaulį".

Žmonės pastebėjo, kad čia nepaprastasis jvykis. Ir ėmė galvoti: kas jie pervienas? Neeilinis žmogus, didelis "pranašas", o gal net pažadėtasis, nuo amžių laukiamas Mesijas?

Be to meto žydai buvo susidarę politinį Mesijo vaizdą: didelis tautos vadas, kuris išvaduos žydus iš romėnų priespaudos. Todėl ruošėsi "jį pasigriebti ir paskelbti "karaliumi".

Būtų tikrai patogų turėti tokį karalių, kuris ir tautą nuo priešų išlaisvintų, ir duonos dykai duotų ...

Kaip liūdna Kristui, kad jo tautiečiai dar taip medžiaginiai suprato jo skelbiamą "atpirkimą". Tad ir "pasitraukė pats vienas į kalną" – pasislėpė.

Taip pasislėpdamas Kristus skatina žmones pagalvoti,

– kad "ne vien duona gyvas žmogus",

– kad reikia Jo ieškoti ir Jį sekti "ne dėl žūvančio maisto, bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui";

– ir, bendrai, klausiti: Kas tas Kristus?

"Buvo arti žydų šventė, Velykos", kai Viešpats padaugino duoną, pabrėžia evangelistas. Tai reikšmingas nurodymas Kristaus asmenybei pasekti.

"Buvo arti Velykos".

– Tai senosios žydų tautos išlaisvinimas;

– arti "naujoji sandora" Kristaus kraujuje;

– arti amžiams pasiliekančio išganymas per Kristaus Bažnyčią.

Pats Kristus ateinančiais sekmadieniais aiškins tą "ženklą", kurį davė, padaugindamas duoną.

Krikščioniškoji Santuoka yra išganymo sakramentas ir vartai į šventumą. Tai pareiškė Jonas-Paulius II 150.000 žmonių miniai York mieste, Anglijoje, kalbėdamas apie Santuokos neišardomumą. Kaip teigiamas savybės šeimos gyvenime popiežius nurodė jautrumą asmeninei laisvei, dėmesį tarpasmeniniams ryšiams, moters orumo puoselėjimą ir atsakingą vaikų ugdymą bei auklėjimą.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE MŪSŲ PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ – DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M.L. ?

Kun. Antanas Sabaliauskas, SDB

KELIONĖ PO ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ 1982 M.

Balandžio 4–5 dd. Tel Avive ir Jeruzalėj buvo Lietuvos žydų iškilmingai ir oficialiai pagerbtas jau miręs kun. Bronius Paukštys, salezietis. Jis, anuo tamsiu vokiečių Lietuvoj siautėjimo metu, būdamas Kaune Švč. Trejybės p-jos klebonu, išgelbėjo nuo mirties daugybę žydų, suaugusių ir vaikų.

Iškilnėse pagerbtajam, Paukščių šeimai bei saleziečių vienuolijai atstovavo oficialiai pakviestas kun. Antanas Sabaliauskas, salezietis, buvęs Indijoje misionierius, o Lietuvoj kun. Br. Paukščio bendradarbis, dabar gyvenantis Bostone, JAV-bėse (Red.).

Izraelyje esančių Lietuvos žydų komitetas, vadovaujamas advokato Avraham Tory, jau nuo 1977 metų dėjo pastangas, kad a.a. kun. Bronius Paukštys, salezietis (miręs 1966 Kaune), būtų pagerbtas jam skiriamais žyminiais ir jo vardu būtų pasodintas medis Jeruzalėje Izraelio teisingųjų ir kankinių YAD VASHEM parke. Tai įvyko š.m. balandžio mėn. 5 d.

Tam a.a. kun. B. Paukščio pagerbimui Lietuvos žydų komiteto prašomas saleziečių vyriausias vadovas skyrė jį atstovauti kun. A. Sabaliauską ir net dalinai padengė jo kelionės išlaidas.

Su tuo pagerbimu susijusią kelionę ir Šventojoje Žemėje patirtus įspūdžius čia ir paduodu dienoraščio formoje.

Kovo mėn. 29 d.

Skridau iš Bostono į Tel-Avivą, persėdamas Paryžiuje. Manajame TWA lėktuvų kompanijos turistiniame skyriuje, pastebėjau, sėdėjo trys ilgomis barzdomis ir su jarmulkomis ant galvos vidutinio amžiaus spėjamai žydų rabinai. Man pakilus iš sėdynės ir atėjus prie bufeto kiek pastovėti, kad ištiesus sustyrusias nuo ilgo sėdėjimo kojas, vienas po kito atėjo ir jie, manydami, kad ir aš rabinas. Pasisakė esą New Yorko rabinai, skrendą į Jeruzalę švęsti ten žydų velykas — Pasover. Papasakojus jiems apie manosios kelionės tikslą t.y. kad ir aš vykstu į Jeruzalę paimti mano draugui Izraelio valdžios norimus skirti žyminius už pastarojo karo metu išgelbėtas Lietuvos žydų gyvybes. Jie labai tuo susidomėjo ir pakvietė juos ne tik aplankyti Jeruzalėje, bet prašė jiems atsiųsti pakvietimus į rengiamą minėjimą Yad Vashem parke.

Išlipus didžiuliame Tel-Aviv oruostyje, pasidriekusiame Viduržemio jūros pakraščio lygumoje, dabartinio popiežiaus pavyzdį sekant, sukliupau pabučiuoti tą žemę, kuri buvo Kristaus tėvynė. Čia buvo atlikta gan ilgai trunkanti bei stropi dokumentų kontrolė, po kurios išvydau mane laukiantį Lietuvos žydų komiteto pirmininką A. Tory, kuris mane parsivežė pas save nakvynėn.

Kovo mėn. 30 d.

Rytojaus dieną anksti rytą, po košer-

A.a. kunigo BRONIAUS PAUKŠČIO išgelbėtieji Lietuvos žydai Jeruzalėje pasodino jam pagerbti medelį teisiųjų alėjoje 1982 m. balandžio 5 dieną. Ties medeliu — velionies draugas kun. A. SABALIAUSKAS (su barzda), už jo dr. DOV LEVIN, viduryje su kun. Br. Paukščio nuotrauka — advokatas ABR. GOLUBAS (Tory), buvęs Kauno getų seniūnų tarybos sekretorius, dr. P. Kisiniénė, P. Sukenikaitė, p. Grodnikienė.

nų pusryčių, autobusu važiauvau į Jeruzalę, esančią už 40 mylių nuo Tel-Avivo. Dalį kelio traukėme per vešlius citro ir kitų subtropikinių vaisių bei daržovių laukus, vėliau gi per žaliomis pušelėmis apaugusius kalnelius kilome aukštyn. Koks buriančiai gilus bei jaudinantis jausmas knieti širdyje, išvydus tą senąjį žydų tautos miestą — Jeruzalę, kuris Dovydo buvo užkariautas vieną tūkstantį metų dar prieš Romos įkūrimą. Juk Jeruzalėje vyko Kristaus gyvenimo didžioji atpirkimo tragedija ir kur per paskutinius 4.000 metų buvo pralieta tiek kraujo...

Jeruzalės Izraelio okupuotoje arabų dalyje norėjau apsistoti pas seseles salezietes, kurios turi svečiams apie 20 kambarių. Tačiau jos atsisakė mane priimti, kadangi jos darbuojasi su arabais ir nenorinčios nuo jų nukentėti, nes aš atvykau dėl žydų skiriamų žyminių iš Izraelio pusės. O kaip žinome, okupuotieji arabai su žydais yra gan stiprioje trintyje. Arabai velytų, kad žydų būtų mažiau. Sesele viršininkė, kuri pati yra Betliejūje gimusi stambios išvaizdos arabė, man aiškino, jog Izraelio valdžia prie jų vartų galinti pastatyti policiją ar kareivių sargybą dėl mano saugumo. Tokiu būdu prieš arabus jos galinčios nukentėti. Ji pasiūlė man vykti į Betliejų pas saleziečius, kurie ten turi didelę amatų mokyklą. O Betliejus nuo Jeruzalės yra tik 8 km. atstumo. Pati sesele mane palydėjo į netoliese esančią autobusų stotį. Ten sėdau į vieną mažą septynių vietų keleivinę. Ji, netrukus, visas vietas užpildžius, pajudėjo. Šalia manęs įsėdo vienas su trumpa barzda, atrodo kunigas. Jo angliškai paklausiau, ar jis esąs ortodoksas.

— Ne — jis atsakė — esu katalikų kunigas.

— Aš taipgi — atsakiau. O gal kalbate itališkai?

— Taip, kalbu.

— Ir aš moku itališkai.

— O gal esate ir salezietis?

— Taip, sako.

Aš irgi salezietis — pridėjau.

Ir tokiu būdu susipažinę, atvykome šnekučiuodami į Betliejų, kur jis tuoj mane nuvedė į Kristaus gimimo Grotto — prakartėlę, kur atsilaukiau pirmas Mišias lietuviškai Šv. Žemėje ir kur širdis kukčiojo iš jaudinančio džiaugsmo ir gaili ašara nuriedėjo veidu.

Po to, pėstute lipome aukštyn į kalną, kur jau prieš 90 metų yra įkurta saleziečių mokykla. Ten šiaip taip, su tam tikra atsarga buvau priimtas apsigyventi. Gi saleziečiai taipgi dirba su arabų jaunimu, nes gyvena taipgi okupuotoje zonoje (Betliejus yra West Bank teritorijoje) ir tarpe pačių saleziečių vienas trečdalis yra arabų kilmės asirijiečiai, jordaniečiai, egiptiečiai ir pan.

Per vakarienę saleziečių viršininkas mane pristatė kaip atvykusį ne pas vienus (žydus), ne pas kitus (arabus), bet pas savuosius-saleziečius. Tokiu būdu diplomatiškai — buvo išspręstas manosios misijos klausimas ir suprasta bei įvertinta manoji padėtis.

Nors lietuvių žydų komitetas buvo pasiuntęs pakvietimus visoms saleziečių įstaigoms, esančioms šv. Žemėje, dalyvauti a.a. kun. Br. Paukščio pagerbime Jeruzalėje, tačiau niekas neatvyko dėl bendros Izraelio-arabų politinės padėties. Be to, saleziečiai tuoj mane įspėjo, jog Izraelio okupuotoje teritorijoje į atlapą įsisegčiau kryželį, kad arabai mane nepalaikytų už rabiną ir nepaleistų į mane koki akmenį... (bus daugiau)

— Kultūrinė Kronika —

Gražina U. Boleckienė

FELJETONAS

KNYGOS PRISTATYMAS

(iš linksmosios pusės)

Išleisti ir pristatyti lietuviškai publikai knygas ir tuo prisidėti prie mūsų kultūros puoselėjimo — turim juo dažniau. Tiesa, knygų išleidimas — tai ne blynų kepimas. Va, pripylei tešlos į keptuvę, apvertei ir še tau — valgyk! Ne taip jau paprasta (ir linksma) kaip atrodo. Bet štai "sanpauliečiai" gerokai paplūšę, paprakaitavę ir paaukavę savo atliekamą ir neatliekamą laiką, išleido "Mūsų Dešimtmetį" ir pranešė, kad knygos pristatymas įvyks parapijos salėj. Atvažiavusi kaip vienintelė (kviesta) atstovė iš Rio de Janeiro ir pamačius simpatiškus jėjimo vartelius, tikrai negalėjau numatyti kokias "pinkles" ruošia parapijos laiptai, nes nedaug teko matyti namų, su tokia daugybe laiptų — juo labiau parapijos.

Taigi, iš nedidelio prieangio jūs tiesiog atsiduriat prieš stačius laiptus į viršų, paskui platesnius į apačią ir vėl stačius į viršų, paskui vėl...

— Na, ir laiptų čia, kaip kokiam teatre... — pasiskundžiau vienai šalia lipančiai poniutei, trypsėdama ant savo aukštų kablukų — ar nebijai, ponია, nudarėdėti žemyn su visais tais pyragais?

— Nieko... aš jau papratusi... — atšovė poniutė.

— Tokiais laiptais, net keturkojai bijotų laiptuoti... — pridėjau.

— Nežinau, ar parapijoj yra keturkojų... Žinau tik, kad mūsų kunigėliai šaukia tais laiptais kaip strėlės. Tai į viršų, tai į apačią... Ir nieko...

Pagaliau atsidūrėm didelėj salėj pilnoj kėdžių. Ir mūsų dalyvaujančių buvo tiek, kad kiekvienas galėtų patogiai atsisėsti bent ant kokių penkių kėdžių... Nes žinot, kaip paprastai būna su kultūriniais rengimais: vieni tautiečiai turėjo skubiai išvažiuoti, kiti staiga sune galavo ar pabijojo šaltoko vakaro, na, o vienas atviresnis tiesiog išdrožė:

— Pristatot ką? Knygą? Ūt, jei pristatytumėt kokią bačką alaus ar kito stipresnio skystimo — tai, aišku, dalyvaučiau!

Kas dalyvavo, žino, kad pristatymas praėjo labai įdomiai. Ypač, kad parapijos lempos tai staiga sušvisdavo visu savo pajėgumu, tai vėl apgesdavo... Tokioj pusiau tamsioj romantiškoj atmosferoj, mūsų nuotaika buvo labai jauki, beveik mistiška... Pristatymo pravedėjas kalbėjo tokiu lygiu, maloniu, beveik švelniu balsu, tad nereikėjo stebėtis, kai keli jautresni ir senesni dalyviai laikui bėgant pradėjo diskrečiai žiovauti...

— Na, o dabar prasidės antroji — linksmoji parengimo dalis — pagaliau pranešė malonus pravedėjas.

Bematant šovėm visi prie didelio skėnėstais apkrauto stalo, išskyrus vieną senesnio amžiaus tautietį.

— Prilipo prie kėdės! Prišalo! O gal apalpo? — stebėjomės.

— Neapalpo. Tiesiog užmigo. Pakutenkit, tai atsigaus...

Ir tikrai, kutentojas bematant grįžo prie stalo su mieguistu tautiečiu ir šis taip energingai griebėsi valgio, kad visi nutarėm: — žmogus užmigo nuo nusilpimo. Matyt namie nespėjo užkąsti...

Kur susirenka keletas lietuvių, kaip žinot — ten suskamba daina. Ypač, kai skaidrioji pakutena gerkles. Bet ir bealkoholinio šampano prisigėrę, mes norėjom užtraukti kokią dainušką. Tačiau dėl vėlyvos valandos turėjom atsisakyti, nes pagaliau parapija turi duoti kaimynistei gerą pavyzdį...

Kai kurie nepaguodžiamieji dainuotojai, pastebėjau, pradėjo dažnokai bėgioti į vonią... Kas žino, gal ten sau pusgarsiai užtraukdavo "solo"?

Žodžiu, pakeltoj nuotaikoj ir bedorojant skėnėstus vienbalsiai nutarėm pasidaruoti ir išleisti po knygą bent kas penkmetį...

— Ir sekančią knygą pasiūlyčiau pristatyti karčiamoj... tada subėgs visi, kas mėgsta ir kas nemėgsta skaityti... — patarė vienas apdairus tautietis.

Karčiamoj, paplūdimy, ar vėl parapijoj — mėgėjams, abstincentams ar pažangiems tautiečiams, tiek to!

Pasistengsim pristatyti dažniau. Knygą, be abejo...

NAUJI LEIDINIAI

Jurgis Jankus, PAPAČIO ŽIEDAS. Pasakojimai. Šios knygos rankraštis yra laimėjęs Lietuvių Bendruomenės 1981 metų Literatūros premiją. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje 1982 metais. Viršelis dail. G. Čepaitės. Knyga 394 psl., kaina — 10 dol., su persiuntimu — 10 dol. 95 centai, Illinojaus gyventojai dar primoka 70 centų valstijos mokesčių. Leidinys gaunamas "Drauge"

Jurgis Jankus yra vienas iš tų mūsų rašytojų, kurių naujas knygas galima imti į rankas mažiausiai rizikuojant: jos visos skaitytojui būna smagios skaityti stilistine — kalbine prasme, o taipgi patrauklios, pririšančios savo temomis bei išradingai pinama intriga. Rašytojas realistas, bet ir gilus žmogaus dvasios žinovas psichologas. Lygiai stiprus tiek Lietuvos buvusioj aplinkoj, tiek šiandieninėje išėivijos panoramoje. Literatūros premijų skynėjas, produktyvus rašytojas, skaitytojų laukiamas.

Didžiąja 1981 metų Lietuvių Bendruomenės premija (3000 dol.) apvainikuotas "Paparčio žiedas" savo puslapiuos sutelkia septynias ilgesnes ar trumpesnes noveles bei apysakas, paties autoriaus pavadintas "pasakojimų" vardu. Tų septynių gabalų pavadinimai tokie: Iš aamų, Rūpesčiai, Paparčio žiedas, Knyga, Lapausis, Po tuo pačiu stogu. Teta Domincė.

Antanas Vaičiulaitis, aptardamas Jurgio Jankaus kūrybą Lietuviškosios Enciklopedijos IX tome, taip sako: "Jankui būdingas pasakojimo meistriškumas, gyvas ir įvairus veiksmo tekėjimas, paini intriga ir dramatinio momento pajautimas... Antra jo veikalų savybė — tai psichologinis įžvalgumas, užkulisinis žmogaus motyvų išrausimas, knietėjimas žmogų permatyti ir atspėti iš nieko, o ne iš kokio gyvo žmogaus portreto". Viso to su kaupu yra ir šioje naujausioje Jurgio Jankaus knygoje.

LIETUVIŲ AUTORAI ANGLŲ KALBA

Maskvos „Progreso“ leidykla išleido Antano Baranausko poemą „Anykščių šilelis“ anglų kalba. Vertimą paruošė Maskvoje gyvenęs žinomas vertėjas į anglų kalbą Peter Tempest, vilniečio L. Pažūsis padedamas.

Padaręs tą pirmą vertimą iš lietuvių kalbos, P. Tempestas šiuo metu verčia K. Donelaičio „Metus“. Poemos ištraukos pasirodys „Lietuvių poezijos antologijoje“, kurią leidžia ta pati leidykla.

PARDUODAME

automobiliams

SKYDELIUS su grandinėle raktams LIPINĖLIUS — adesivos
Chaveiro com emblema Vytis e bandeira

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJŲ

EM PORTUGUES

NR. 9 (68)

Aleksandras Plateris

CODIFICAÇÃO DAS LEIS NO GRÃO DUCADO * DA LITUÂNIA

(*) — Nome usado na época pelos Reinos e Impérios do Leste Europeu.

O Primeiro Estatuto

O século XV foi o século de grandes transformações no Reino da Lituânia. Os principais regionais foram abolidos e a administração passou a ser exercida por funcionários diretamente nomeados pelo Rei. Surgiu uma nova aristocracia — a dos altos funcionários em substituição às antigas famílias de príncipes da dinastia de Gediminas. Foi instituída uma espécie de Conselho de Lordes; dele faziam parte os que ocupavam altos postos seculares e religiosos. Como na segunda metade do século XV, o Grão-Duque da Lituânia era ao mesmo tempo o Rei da Polónia e passava a maior parte do seu tempo na corte polonesa, o governo da Lituânia ficou praticamente entregue ao Conselho de Lordes. Assim a tendência era passar da monarquia absoluta para o governo da nobreza e para a unificação do país. Ao mesmo tempo, as diferenças entre os dois grupos religiosos do estado: os Católicos Lituânios e os Rutenos Ortodoxos foram se apagando. Muitos dos territórios rutenos já faziam parte do estado lituano durante muitas gerações e os lituânios junto com os rutenos já se haviam acostumado a ter o mesmo governo. Surgiu então um sentimento nacionalista que agrupou por unir os dois grupos da população.

Um dos resultados deste processo de unificação foi o sentimento da necessidade de superar as divergências regionais em matéria de costumes e leis no sentido de uma única lei nacional que se aplicasse tanto aos territórios habitados por lituânios como aos habitados por rutenos. O Código de Casimiro foi o primeiro passo nesta direção, mas não foi considerado o suficiente. Em 1514, o Grão-Duque Sigismundo, o Velho recebeu uma petição para prover o país de uma lei unificada. Uma comissão encabeçada por Chanceler Albertas Gostautas foi nomeada para elaborar um projeto de lei. Pouco se sabe das atividades e da constituição dessa comissão. Só se sabe que levou vários anos na preparação do projeto; até que o mesmo fosse sancionado pelo Soberano em 1529. Assim a primeira versão do Estatuto Lituano passou a ser a Lei em vigor em todo o território nacional.

O Primeiro Estatuto era uma peça legislativa relativamente curta e pouco sistematizada.

Consistia de 13 capítulos com um total de 282 seções. Alguns conceitos arcaicos foram incorporados em várias partes do Estatuto. Por exemplo, a lei criminal visava a compensar a vítima do crime ou, em casos de homicídio, aos parentes da vítima, em vez de salvaguardar os interesses da sociedade em geral; a instituição da escravidão, diferente da servidão dos camponeses, havia sido mantida, com várias categorias de escravos, enumeradas pelo Estatuto. A compilação em capítulos e a distribuição pelas diferentes seções não havia sido bem planejada.

Na Lituânia, a vida ia mudando rapidamente no séc. 16. Apesar do poderio militar estar declinando, a civilização renascentista ia se propagando a partir da corte real e através dos jovens da nobreza, que haviam viajado pelo exterior ou estudado em universidades estrangeiras. O Primeiro Estatuto satisfez a opinião pública só por 15 anos, já em 1544 os estados redigiram uma petição ao novo Rei, Sigismundo Augusto, para que o Estatuto fosse revisado e aprimorado; uma nova comissão foi nomeada para este fim.

O Estatuto e outros documentos oficiais da antiga Lituânia eram redigidos na língua oficial da Chancelaria Lituana, uma língua eslávica de origem controversa, em caracteres cirílicos. O Primeiro Estatuto não foi impresso, e ficou esquecido durante séculos. Ainda existem algumas cópias manuscritas do Estatuto e só recentemente foi publicado já pelos pesquisadores modernos.

O Segundo Estatuto

A comissão escolhida para a revisão do Estatuto foi presidida por Jonas Domanieviskis, o Bispo da Samogitia. Compunha-se de peritos legais versados no Estatuto, privilégios e leis tradicionais do lugar, bem como de dois estudiosos da Lei Romana: Augustine Rotundus, o Prefeito de Vilnius, que participaria mais tarde na elaboração da terceira versão, que seria a final, do Estatuto, e Petras Roizius, um padre espanhol radicado na Lituânia. Os membros católicos da comissão igualavam em número os ortodoxos, afim de evidenciar a igualdade dos dois gru-

pos majoritários da população, apesar de a igualdade completa perante a lei não ter sido ainda alcançada. Como os trabalhos da comissão duraram 20 anos, a sua composição mudou através dos anos com mortes e renúncias.

O objetivo da comissão era aprimorar, atualizar e sistematizar as leis do Estatuto. Quando os trabalhos da comissão estavam por terminar, novas leis de grande importância foram promulgadas, modificando completamente a constituição do Grão-Ducado, e exigindo profundas alterações no projeto em elaboração.

A assembléia, chamada Dieta de 1564, em Bielsk, aboliu as distinções legais entre a alta nobreza e a pequena nobreza. O regime aristocrático, que em séculos anteriores havia substituído a monarquia absoluta, teve que capitular diante da democracia (mais no sentido Aristotélico do que no moderno). A pequena nobreza da Lituânia, os "Baiorai" era uma classe muito numerosa chegando ao redor de 10% do total da população. Muitas localidades eram habitadas quase que exclusivamente por "Baiorai". A sua função básica era a defesa do país, e em época de guerra, todos os seus homens capazes de portar armas eram convocados. Eles dispunham livremente de sua pessoa ao contrário dos camponeses que eram servos, mas economicamente um largo segmento desta classe não estava em condições muito superiores às dos camponeses.

As numerosas guerras com Moscou tinham que ser sustentadas por "Baiorai" e assim o seu dever de defender a pátria era um ônus cada vez mais pesado. Por outro lado, reunidos no campo de batalha das mais diferentes regiões do país, iam adquirindo um sentido de solidariedade nunca antes experimentado, bem como puderam sentir a sua força. Eles puderam discutir os seus problemas e comparar os seus direitos com os dos seus pares na Polónia — pois não só eram de um país vizinho como eram sujeitos do mesmo Soberano. A pequena nobreza da Polónia já havia adquirido uma influência preponderante na vida política do país — eles elegiam representantes para a Assembléia nacional e estavam organizados em condados auto-governados. Os "Baiorai" lituânios, reunidos nos campos de batalha, exigiam direitos similares. Em vista da premente necessidade de defesa contra Moscou, os Nobres da Lituânia, com uma sabedoria política raramente encontrada na história, decidiram atender às exigências da pequena nobreza; eles voluntariamente renunciaram aos seus privilégios e com isso possibilitaram a introdução na Lituânia de um sistema de governo com eleição de representantes da pequena nobreza, segundo o modelo polonês. Todo o governo foi remodelado. A Assembléia de Representantes, eleitos por "Baiorai" veio a participar do poder junto com o Conselho de Nobres (que mais tarde veio a se chamar Senado). Os Conselhos locais tornaram-se também elegíveis, e havia reunião das assembleias regionais de "Baiorai" pelo menos uma vez por ano. Os Nobres e os "Baiorai" tornaram-se iguais perante a lei, mas os postos mais elevados do governo e as maiores propriedades continuaram a distinguir as famílias da alta aristocracia. Mudanças tão radicais na constituição exigiram muitas alterações no projeto do Segundo Estatuto.

(A seguir)

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS VENECUELOJE

Birželio 19 d. rytą svečiai rinkosi iš Caracas, Valencijos ir kitų Venecuelos vietovių į 1843 m. kalnuose įsteigtą vokiečių kolonijos miestelį Tovar netoli Karibų jūros apie 2 val. nuo krašto sostinės. Fatimos Marijos bažnytelėje (statyta 1850 m.) Brazilijai atstovavo jaunosios tėvai Algimantas ir Albina Saldžiai.

Vidudienį, bažnytelės varpams skambinant "Viešpaties angelą", pro juostų vartus žengė sanpaulietė Sandra Regina Saldytė, lydima savo tėveliu, ir kartu su savo tėvu Juozu jaunas Aras Mažeika, Sandra iš Brazilijos išviliojęs į jai naują šalį. "Sadutės" šokio ramia melodija klyvländietė viešnia Mirga Bankaitytė kankliavo, kol kūmai – Aro dėdė Vladas ir teta Eugenija Mažeikos, jaunojo brolis Saulius ir brolienė Jūratė Mažeikos – ir visi 10 pabrolių ir pamergių jėjo jaukion bažnyčion. Dalyvių prisirinko apie 80, neskaitant šeštadienį užėjusių šio jdomaus miestelio turistų.

Jaunasis apsirengęs tamsiai, jaunoji – vestuvine balta suknele, o pulkas – tautiniais rūbais: Angelė Mažeikaitė, Živilė Ignatavičiūtė Rodrigues, Elena Baronaitė, Dalia Šulcaitė, Regina Šulcaitė, Monika Nelsaitė, Petras Baronas, Humberto Ignatavičius Rodrigues, Rimas Rosales ir Jonas Rosales. Įsijausdami į šią visų bendruomeninę šventę, dalyviai giedojo "Pulkim ant kelių", lydimi kanklių garsų.

Antanas Šulcas skaitė iš Laiško korintiečiams, kuriame šv. Paulius puoselėja krikščionišką meilę. Vietoj tradicinės psalmės Mirga Bankaitytė kankliavo labai gražią giesmę Marijai. Evangelija buvo parinkta apie Viešpaties rūpesti savo žmonėms ir ryšį su jam pavestaisiais. Pamokslėlyje kun. Antanas Saulaitis, SJ, atvykęs iš JAV, džiaugėsi šiltai jaunąją priėmusią Venecuelos lietuvišką šeimą ir pastebėjo žmonių pastangas jungti, artinti, atleisti, priimti ir Viešpaties nuolatinę globą.

Santuokos sakramento pažadams, žiedų pasikeitimu jaunųjų pulkas ir kūmai prisiartinio prie altoriaus šioje karmelity bažnytelėje. Jei dažnai vestuvėse sunku girdėti jaunųjų pažadus, tai šiose Aras ir Sandra garsiai, aiškiai ir ramiai tarė santuokos priesaikos žodžius, "Aš imu tave. savo vyru, ... savo žmona". Tikinčiųjų

LINKSMAVAKARIS 3

BAILE

Não percam. Música, chop, alegria...
 Promoção: Coral Volungé
 data: 07.08.82 – hora: 20:00 hs.
 local: Sede Aliança Lituana Brasileira
 Rua Lituânia, 67 – Moóca
 ingresso: com o pessoal do coral ou na entrada para o baile.

malda kreipėsi į Dievą jaunam šeimos židiniui globos, o visiems – ištikimybės kiekvieno įsipareigojimams.

Aukojimo metu vėl skamba kanklės. Komunią abu jaunieji priėmė abiem pavidalais, žmonės giedojo "Jėzau, pas mane ateiki", o visiems susėdus – nepaprastai graži, sukaupianti ir rami kanklių giesmė. Po palaiminimo jaunieji išžengė į šventorių, švelniam lietučiui lyjant, pro juostų vartus į gėlėmis papuoštą "vežimą" – bestogį džypą. Šoferis – piršlys Ričardas Korsakas gerai pažino kelią į šventės vietą, vokiečių katalikų misijos stovyklavietę.

Įplanavę savo vestuvėm lietuviškų papročių, jaunieji atsidūrė prieš užkeltus vartus. Piršliui teko lipti ir derėtis su vartininkais. Sunkiai ėjosi išpirkti vartus – vartininkai ragavo saldinius, pyragaičius, vaisių talkininkai net jiems siūlė cepelinų, kol pagaliau jaunųjų pasigailėjo ir pro gėlių vainikais papuoštus vartus įleido. Pastatę automobilius, svečiai susibūrė apie kvieslį Antaną Baroną, dėvinti tradicinę šiaudinę, gėlėtą kvieslio kepurę. Išgirdamas vaises su žvirbliu kumpiais ir musės puse, kvietė visus į vidų – kur jau sėdėjo persirengę "vestuvininkai". Ir vėl piršlys turėjo stalą išpirkti.

Ir jaunieji ir svečiai jau buvo alkani, tai netruko visiems pulti prie giminių bei draugų paruoštų lietuviškų valgių (net rūkytų mėsų ir žuvų) po jaunosios tėvo sukalbėto kvietimo ir maldos, po visų sugiedotų "Ilgiausių metų". Ir tėvai jaunuosius sutiko tradicine druska, duona, vynu, prieš juos ant stalo didžiulis šakotis (raguolis), papuoštas iš Lietuvos ką tik atvežtomis Vilniaus verbomis. Netruko ir pradėti jaunųjų valsą, kuris, įsijungus giminėms, kūmams, pulkui, ilgai užtruko.

Po kiek laiko visi pastebėjo – ir trys juodai apsirengę rūstūs teisėjai tai patvirtino – kad piršlys buvo "primelavęs" apie jaunųjų porą. Jau piršlį "bekariant", jaunoji pasigailėjo, ir vietoj jo "pakarta" iškamša". Svečiai pradėjo vėlai popiet skirstytis kelionei per kalnus namo, bet jaunieji ir jaunimo bei giminių būrys pasiliko savomis jėgomis paruoštų vaisių sutvarkyti ir vestuvių šventę testuoti netoliese esančiame erdviame Vladio ir Eugenijos Mažeikų vasarnamyje, net iki ankstyvo ryto. (Ir visi rytą nuskubėjo į mėnesines lietuvių pamaldas ir birželio įvykių minėjimą Caracas mieste). Per Mišias kapelionas kun. Antanas Perkumas, SDB, paskaitė ir perdavė jaunesiems skirtą įrašą.

Sekmadienį jaunojo didelė šeima pasikvietė svečių į savo namus sostinės priemiestyje ir aprodė Sandros ir Aro butą, kurį jaunieji įsirengė. Aras su broliais Rimu ir Dariumi dirba nuosavoje bendrovėje, gaminančioje cementines kepsnines, parkų suolus, stalo teniso stalus. Sandra tikisi per metus ar pusantros naujame krašte įsiteisinti savo odontologijos profesijoje, o abu toliau veikliai dalyvaus lietuviškoje jaunimo ir visų veikloje.

AS

VENEZUELOJE MIRĖ DIDELIS VEIKĖJAS

Liepos 6 d. Karake širdies priepuoliu mirė Petras Krikščiūnas. Jo liūdi ne tik šeši vaikai, bet ir Lietuvių Bendruomenė bei Lietuvių Katalikų Misija. Velionis buvo nenuilstantis Venezuelos lietuvių kolonijos veikėjas, ilgametis bažnytinio komiteto pirmininkas, visokių kilnių užsimojimų bendradarbis.

Gili užuojauta visai Venezuelos lietuvių kolonijai.

M I Š I O S

už a.a. JONĄ NARKŪNĄ antrą mirties metinių progą bus atlaikytos rugpiūčio 7 d. 19 val. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioj.

Kviečiu gimines ir pažįstamus ir iš anksto dėkoju

Jadvyga Narkūnienė

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI.

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

MŪSŲ ŽINIOS

PARAPIJŲ SAJŪDŽIO POSĖDIS

"Lietuviškų Parapijų Metų" sąjūdžio sekantis posėdis bus rugpiūčio 6 dieną, penktadienį, 20 val. V. Zelinės klebonijoje. Susirinkimas atviras visiems.

ŠV. ONOS ŠVENTĖ

Liepos 25 d. 16 valandą, Jaunimo Namuose, V. Zelinoje, L.K. Moterų Draugija rengia Šv. Onos Šventę, su linksma menine Programa. Po to, seks suneštinės arbatėlės.

Laukiame visų atsilankymo.

SVEČIAS IŠ AMERIKOS

Liepos 15 Panamerikos lėktuvu atskrido į São Paulį Arvydas Žygas. Svečią Aeroporte sutiko gražus būrelis atėitininkų.

STOVYKLA

Liepos mėnesio 17 dieną ateitininkai išvyko į stovyklą Lituanikon.

Stovyklai vadovauti Ateitininkų Federacija atsiuntė iš Čikagos vadovą.

Anksčiau numatyta išvyka į Caldas Novas buvo atidėta, nes svečias atvažiuo per vėlai. Bus realizuota 27 liepos.

RETA PROGA

Rugpiūčio 1 dieną 16 val. Jaunimo Namuose Svečias rodys skaidres iš Suvalkų trikampio lietuvių gyvenimo.

A. Žygas tris kartus lankėsi Suvalkų Trikampyje - Punske. Padarė daug gražių nuotraukų, užrašė daug senoviškų lietuviškų dainų ir kitos tautosakos. Atėikime visi susipažinti su šios lietuviškos salos gyvenimu.

Šią dieną lietuviškos pamaldos bus 15 val.

ŽOLINĖS ŠVENTĖ

Šiomet Marijos į Dangų Ėmimo Šventė — Žolinės V. Zelinoje bus stengiamasi atšvęsti pagal lietuviškas tradicijas su gėlių šventinimu, procesija ir kitais lietuviškais šventės papročiais. 16 val. Jaunimo Namuose stovyklautojai parodys savo programą ir atsisveikins su svečiu.

Dalyvauti kviečiami visi.

LIETUVIŠKO KOPLYTSTULPIO PAŠVENTINIMAS AMAZONIJOJE

"Toli nuo akių, toli nuo širdies" teigia žinomas posakis.

Tas atsitinka ir ryšium su mūsų dar per mažai pažįstamo ir įvertinto Kun. d-ro A.F. Bendoraičio asmenybe ir jo nuveiktais milžiniškais labdaros darbais.

SKAITYK IR PLATINK

"MŪSŲ LIETUVA"

G A

ONA SERMORSKIENE

Šv. Onos šventės proga ir savo 80-tojo gimtadienio proga (gegužės 20 d.).

Širdingai sveikiname ponią Oną, dėkojame ir linkime geros sveikatos bei Dievo palaimos.

Administracija

Didieji darbai turi patys už save kalbėti; ir jie mums kalbėtų jei Guajará-Mirim, Rondonija būtų mums lengviau pasiekiami.

Gera žinoma, kad neužilgo prasidės tarp Cuiabos ir Porto Velho 1500 km. kelio asfaltavimas.

Tuo tarpu šio 20-mečio veiklos minėjimas ir tautinio koplytstulpio pastatymas "Gerojo Ganytojo" ligoninės pašonėje įvyks neužilgo.

Iš São Paulo dalyvaus keli lietuvių atstovai. Kas norėtų dar prisidėti prie Koplytstulpio išlaidų padengimo prašoma nedelsiant — iki rugpiūčio 15-tosios — kreiptis į Šv. Kazimiero parapijos raštinę tel. 273-0338.

Su padėka ir pagarba

20-mečio minėjimo komitetas

LITERATŪROS RATELIO POBŪVIS

įvyks š.m. liepos mėn. 31 d. 19 val. Šv. Kazimiero Parapijoje, Rua Juatindiba, 28, Pq. da Moóca. Bus svarstomas poeto Maironio mirties 50-ties metų minėjimo programa. Maloniai kviečiame Volungės, Nemuno ir Rūtelės atstovus bei visus, kurie norėtų prie šio minėjimo prisidėti.

IŠVYKO Į JAV-bes

Ponia MARIJA ČIUVINSKIENĖ liepos 10 d. išskrido į Šiaurės Ameriką, aplankyti savo seserį, gimines ir draugus. Amerikoje mano paatostogauti iki pabaigos šios vasaros.

SEPTINTAS ANŪKAS

Aleksandras ir Marytė Bumbliai, 25-6-82 susilaukė 7° anūko, vardu Luiz Roberto. Naujagimio tėvai yra Arlete Bumblis de Abreu Carvalho ir Antonio Luiz de Abreu Carvalho.

ML sveikina naujagimio tėvus ir džiaugiasi kartu su seneliais Aleksandru ir Marytė Bumblis.

ŠALPOS RATELIS

Paskutiniu metu į ŠALPOS RATELĮ įnešė savo duoklę:

Dzidorius Saulytis (mėnesinė)	Cr.500,00
Jonas Bratkauskas	5.000,00
Albinas Budrevičius	2.000,00
N.N. (mėnesinė)	5.000,00

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

APIE JAUNIMĄ, LIETUVYBĘ IR KARČIAMAS

Liepos mėnesio 8 dienos "Mūsų Lietuvos" numeryje tilpo korespondencija apie svečius L. Sąjungos posėdyje. Korespondencija parašyta labai "mandru" stiliumi, tai nelengva suprasti ar ten rašomos mintys priklauso "poetui" ar Klaudijui Butkui. Jeigu jos priklauso "poetui", tai galima būtų ir nekreipti daug dėmesio, nes jeigu žmogui priartėjus prie tam tikros amžiaus ribos pradeda atrodyti, kad jis tapo poetu, tai ir kiti dalykai jam gali atrodyti kitaip, negu tikrenybėje yra.

Tačiau jeigu mintys priklauso K. Butkui, tai reikia pastebėti, kad buvo prasielkta su tiesa. Vila Zelinės parapijoje jaunimas naudojasi dviem salėmis. Viena naudojasi "Rūtelė" ir skautai, kita "Volungė" nuo pat savo įsikūrimo, o jau rodos atšventė trečiąjį gimtadienį. Tiesa, gal tos salės nėra tokios puikios, kaip mūsų gerokai išprusęs jaunimas (arba "poetiškai" sakant: "Sidabrinė vazų žiedai") norėtų. Tačiau buvo susitarta su "Volunge", kad Šv. Juozapo Bendoromenė duos dažus, o jaunimas išdažys salę. Taigi tik dar truputį kantrybės ir jau bus gražiau. "Rūtelė" gavo salę naujai išdažytą. Jei ten matosi kokie nešvarumo ženklai, tai dėlto, kad nešvarus sviedinys palaipiojo sienomis. Net ir "Nemunui" bent pora kartų, kai pritrūko patalpų repetacijoms, jaunimo namuose jos atsirado. Jaunimo Sąjunga posėdžiauja pas tėvus Saleziečius. Ir tada kai jaunimas rengė šokių, pardavinėjo pakvietimus, nereikėjo už salę mokėti. Ir užtai niekas nereikalavo iš jaunimo, kad jis priimtų "garbingą" ar "nagarbingą" narystę. Jaunimas buvo priglaustas tik dėlto, kad yra jaunimas.

Taigi jei mūsų jaunuoliai užsuka į karčiamą, tai užsuka jieškodami ko kito, o ne lietuviškai veiklai planų kurti.

Jeigu korespondencija išreiškia Lietuvos Sąjungos mintį, tai norėtume pastebėti, kad suaugę jaunuoliai, kaip Klaudijus, vargiai pasitenkins "Motutės tylių naktelių liuliavimu", ar rankų paplojimu. Reikėtų ką nors konkrečiai jaunimo gerui padaryti. Pavz. prie Sąjungos Rūmų įrengti gerą sporto aikštę ar ką nors panašaus. Ir, kaip mums atrodo, tai neturėtų būti taip sunku.

K. J. Šeškevičius